

Obres escollides de Lenin en català

LA TERCERA INTERNACIONAL I EL SEU LLOC EN LA HISTÒRIA

V. I. LENIN

1919

2ª edició

Edicions internacionals Sedov

Els imperialistes dels països de l'“Entente” bloquegen Rússia, tractant d'aïllar la República Soviètica, com a focus contaminant, del món capitalista. Aquesta gent, que es jacten del “democratism” de les seues institucions, estan tan cegades per l'odi a la República Soviètica que no adverteixen com ells mateixos fan el ridícul. Figuren-se vostès: els països més avançats, més civilitzats i “democràtics”, armats fins a les dents, que tenen davall domini militar indivís tot el món, temen com al foc el contagi *ideològic* procedent d'un país arruïnat, famolenc, endarrerit i que, segons ells, és inclús un país quasi salvatge!

Aquesta sola contradicció obri ja els ulls a les masses treballadores de tots els països i ajuda a desemmascarar la hipocresia dels imperialistes com Clemenceau, Lloyd George, Wilson i els seus governs.

Però a nosaltres ens ajuda no sols la ceguesa que l'odi als Soviets causa als capitalistes, sinó també les dissensions entre ells, que els porten a posar-se traves mútuament. Han organitzat entre si una vertadera conspiració del silenci, tement més que res la difusió de notícies verídiques sobre la República Soviètica, en general, i dels seus documents oficials, en particular. No obstant, l'òrgan principal de la burgesia francesa, *Le Temps*, ha publicat la notícia sobre la fundació, a Moscou, de la III Internacional, de la Internacional Comunista.

Expressem a aquest òrgan principal de la burgesia francesa, a aquest portaveu del xovinisme i de l'imperialisme francès, el nostre més respectuós agraïment. Estem disposats a remetre a *Le Temps* un missatge solemne per a manifestar-li el nostre reconeixement per l'ajuda que ens presta d'una manera tan encertada i hàbil.

La manera en què aqueix periòdic ha redactat la seua informació, basant-se en el nostre comunicat per ràdio, mostra amb claredat meridiana els motius que han guiat aquest òrgan dels diners. Volia disparar un dard contra Wilson, com per a mortificar-lo, quan deia: “Veja quina gent és aqueixa amb què vostè admet que s'entaulen negociacions!” Els saberuts que escriuen per encàrrec de la gent adinerada no veuen que el seu interès d'atemorir Wilson

amb els bolxevics es transforma, als ulls de les masses treballadores, en una propaganda a favor dels bolxevics. Una altra vegada: el nostre més respectuós agraïment a l'òrgan dels milionaris francesos!

La III Internacional va ser fundada davall una situació mundial en què ni les prohibicions ni els petits i mesquins subterfugis dels imperialistes de l'“Entente” o dels lacais del capitalisme, com Scheidemann a Alemanya i Renner a Àustria, són capaços d'impedir que entre la classe obrera del món sencer es difonguen les notícies sobre aquesta Internacional i les simpaties que ella desperta. Aquesta situació ha sigut creada per la revolució proletària, que, d'una manera evident, s'està incrementant en totes parts cada dia, cada hora. Aquesta situació ha sigut creada pel moviment *soviètic* entre les masses treballadores, el qual ha aconseguit ja una potència tal que s'ha convertit vertaderament en un moviment *internacional*.

La I Internacional (1864-1872) va construir els fonaments de l'organització internacional dels obrers per a la preparació de la seua ofensiva revolucionària contra el capital. La II Internacional (1889-1914) ha sigut una organització internacional del moviment proletari, el creixement de la qual es realitzava *en amplitud*, a costa d'un descens temporal del nivell revolucionari, en l'enfortiment temporal de l'oportunisme, que, en fi de comptes, va portar a aqueixa Internacional a una fallida ignominiosa.

De fet, la III Internacional va ser creada en 1918, quan el llarg procés de la lluita contra l'oportunisme i el socialxovinisme va conduir, sobretot durant la guerra, a la formació de partits comunistes en una sèrie de nacions. Formalment, la III Internacional ha sigut fundada en el seu I Congrés, celebrat al març de 1919 a Moscou. I el tret més característic d'aquesta Internacional, la seua missió, és complir, portar a la pràctica els preceptes del marxisme i realitzar els ideals seculars del socialisme i del moviment obrer. Aquest tret, el més característic de la III Internacional, s'ha revelat immediatament que la nova, la tercera “Associació Internacional dels Treballadors” *ha començat a identificar-se ja des d'ara*, en cert grau, amb la *Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques*.

La I Internacional va construir els fonaments de la lluita proletària internacional pel socialisme.

La II Internacional va marcar l'època de la preparació del terreny per a una àmplia extensió del moviment entre les masses en una sèrie de països.

La III Internacional ha arreplegat els fruits del treball de la II Internacional, ha amputat la part corrompuda, oportunista, socialxovinista, burgesa i petitburgesa i *ha començat a implantar* la dictadura del proletariat.

L'aliança internacional dels partits que dirigeixen el moviment més revolucionari del món, el moviment del proletariat per a l'enderrocament del jou del capital, compta ara amb una base més sòlida que mai: diverses *Repúbliques Soviètiques*, que converteixen en realitat, en escala internacional, la dictadura del proletariat, la victòria d'aquest sobre el capitalisme.

La importància històrica universal de la III Internacional, la Internacional Comunista, resideix en què ha començat a portar a la pràctica la consigna més important de Marx, la consigna que resumeix el desenvolupament secular del socialisme i del moviment obrer, la consigna expressada en aquest concepte: dictadura del proletariat.

Aquesta previsió genial, aquesta teoria genial s'està transformant en realitat.

Aquestes paraules llatines estan traduïdes actualment als idiomes de tots els pobles de l'Europa contemporània, més: a tots els idiomes del món.

Ha començat una nova època en la història universal.

La humanitat se sacsa l'última forma d'esclavitud: l'esclavitud capitalista, o siga, l'esclavitud assalariada.

A l'alliberar-se de l'esclavitud, la humanitat adquireix per primera vegada la vertadera llibertat.

¿Com ha pogut succeir que haja sigut precisament un dels països més endarrerits d'Europa el primer en implantar la dictadura del proletariat, en organitzar la República Soviètica? Potser no ens equivoquem si afirmem que precisament aquesta contradicció entre l'endarreriment de Rússia i el seu “salt” a la forma més elevada de democràcia, a la democràcia soviètica o proletària, per damunt de la democràcia burgesa; que precisament aquesta contradicció ha sigut una de les causes (a més del pes dels costums oportunistes i dels prejudicis filisteus sobre la majoria dels caps del socialisme) que va fer particularment difícil o va retardar la comprensió del paper dels Soviets a Occident.

Les masses obreres del món sencer van percebre instintivament el significat dels Soviets com a arma de lluita del proletariat i com a forma de l'estat proletari. Però els “líders”,

corromputs per l'oportunisme, seguien, i continuen, rendint culte a la democràcia burgesa, qualificant-la de "democràcia" en general.

¿Què hi ha d'estrany, puix, en què la implantació de la dictadura del proletariat haja mostrat, abans que res, la "contradicció" entre l'endarreriment de Rússia i el seu "salt" *per damunt* de la democràcia burgesa? Cabria estranyar-se si la història ens subministrara la possibilitat d'implantar una *nova* forma de democràcia *sense* una sèrie de contradiccions.

Qualsevol marxista, inclús tot home familiaritzat amb la ciència moderna en general, a qui preguntàrem si és possible el pas uniforme, harmònicament proporcional dels diversos països capitalistes a la dictadura del proletariat, ens respondria, sens dubte, negativament. En el món del capitalisme no va haver ni va poder haver mai res uniforme, ni harmònic, ni proporcional. Cada país ha anat desenvolupant amb particular relleu l'un o l'altre aspecte o tret, o tot un grup de trets, inherents al capitalisme i al moviment obrer. El procés de desenvolupament ha tingut lloc en forma desigual.

Quan França va portar a terme la seua gran revolució burgesa, despertant tot el continent europeu a una vida històrica nova, Anglaterra, encara que estava molt més desenvolupada que França en el sentit capitalista, es va posar al capdavant de la coalició contrarevolucionària. Però el moviment obrer anglès d'aquella època va anticipar ja, genialment, molts dels aspectes del futur marxisme.

Quan Anglaterra va donar al món el primer moviment proletari i revolucionari, moviment ampli, vertaderament de masses i políticament format, el cartisme, en el continent europeu es desenvolupaven revolucions burgeses, en la seua majoria dèbils, mentre que a França va esclatar la primera gran guerra civil entre el proletariat i la burgesia. La burgesia va derrotar als diversos destacaments nacionals del proletariat per separat i de manera distinta en els diferents països.

Anglaterra va constituir el model de país en què, segons expressió d'Engels, la burgesia, junt amb l'aristocràcia aburguesada, havia creat l'elit més aburguesada del proletariat. Aquest país capitalista avançat va resultar estar endarrerit en diversos decennis en el sentit de la lluita revolucionària del proletariat. França semblava haver esgotat les forces del proletariat en les dues heroiques insurreccions de la classe obrera contra la burgesia en 1848 i 1871, insurreccions que van ser una aportació valuosíssima en el sentit històric universal. Després, des dels anys 70 del segle XIX, l'hegemonia del moviment obrer en la Internacional va passar a Alemanya, quan aquest país anava econòmicament a la saga d'Anglaterra i França. I quan Alemanya va sobrepassar econòmicament aquests dos països, açò és, en el segon decenni del segle XX, al capdavant del partit obrer marxista d'Alemanya, que servia de model universal, s'hi trobava un grapat de canalles declarats, des de Scheidemann i Noske fins a David i Legien, immunda patuleia venuda als capitalistes, els botxins més repugnants sortits de la classe obrera al servei de la monarquia i de la burgesia contrarevolucionària.

La història mundial condueix indefectiblement a la dictadura del proletariat. Però no ho fa, ni de bon tros, per camins llisos, plans i rectes.

Quan Kautsky era encara marxista, i no el renegat del marxisme en què s'ha convertit al lluitar per la unitat amb els Scheidemann i per la democràcia burgesa contra la democràcia soviètica o proletària, va escriure a principis del segle XX un article titulat *Els eslaus i la revolució*. En aquest article exposava les condicions històriques que marcaven la possibilitat del pas de l'hegemonia en el moviment revolucionari mundial als eslaus.

I així va succeir en realitat. Temporalment (se sobreentén que només per un breu període de temps), l'hegemonia en la Internacional revolucionària del proletariat va passar als russos, tal com va passar, en diversos períodes del segle XIX, als anglesos, després als francesos i més tard als alemanys.

He tingut ocasió de dir reiterades vegades: en comparació amb els països avançats, als russos els ha sigut més fàcil començar la gran revolució proletària, però els serà més difícil *continuar-la* i portar-la fins al triomf definitiu, en el sentit de l'organització completa de la societat socialista.

Ens va ser més fàcil començar, en primer lloc, perquè l'inusual (per a l'Europa del segle XX) endarreriment polític de la monarquia tsarista originava una espenta revolucionària de les masses d'una força excepcional. Segon, perquè l'endarreriment de Rússia va fer coincidir d'una manera peculiar la revolució proletària contra la burgesia amb la revolució camperola contra els grans terratinents. D'ací partírem a l'octubre de 1917 i no haguérem vençut llavors amb tanta facilitat de no haver partit d'ací. Ja en 1856, Marx, al referir-se a Prússia, indicava la possibilitat d'una combinació peculiar de la revolució proletària amb una guerra camperola. Els bolxevics, des del començament de 1905, advocaven per la idea de la dictadura revolucionària-

democràtica del proletariat i dels camperols. Tercer, la revolució de 1905 va contribuir moltíssim a l'educació política de les masses obreres i camperoles, tant en el sentit de familiaritzar la seua avantguarda amb l'"última paraula" del socialisme a Occident, com en el sentit de l'acció revolucionària de les masses. Sense aquest "assaig general" de 1905, les revolucions de 1917, tant la burgesa de febrer com la proletària d'Octubre, haurien sigut impossibles. Quart, les condicions geogràfiques de Rússia li van permetre sostindre's més temps que altres països enfront de la superioritat militar dels països capitalistes avançats. Quint, l'actitud peculiar del proletariat davant dels camperols facilitava la transició de la revolució burgesa a la revolució socialista, facilitava la influència dels proletaris de la ciutat sobre les capes semiproletàries, més pobres dels treballadors del camp. Sext, la llarga escola de lluita vaguística i l'experiència del moviment obrer de masses d'Europa van facilitar el sorgiment, en una situació revolucionària que s'exacerbava profundament i ràpidament, d'una forma tan peculiar d'organització revolucionària del proletariat com són els *Soviets*.

Aquesta enumeració, clar està, no és completa. Però, per ara, podem limitar-nos a ella.

La democràcia soviètica o proletària ha nascut a Rússia. En comparació amb la Comuna de París, s'ha donat el segon pas d'importància històrica universal. La República Soviètica Proletària i Camperola ha resultat ser la primera república socialista sòlida en el món. Aquesta República no pot ja desaparèixer *com nou tipus d'estat*. Aquesta República ja no està sola en el món.

Per a continuar l'obra de la construcció del socialisme, per a portar-la endavant, encara fa falta molt, moltíssim. Les Repúbliques Soviètiques dels països més cultes, on el proletariat gaudeix de major pes i influència, compten amb totes les probabilitats de sobrepassar Rússia, si és que s'encaminen pel camí de la dictadura del proletariat.

La II Internacional en fallida està agonitzant i es podreix en vida. De fet, exerceix el paper de lacai de la burgesia internacional. És una vertadera Internacional groga. Els seus caps ideològics més destacats, com Kautsky, canten lloes a la democràcia *burguesa*, qualificant-la de "democràcia" en general o (el que és més neci i bast encara) de "democràcia pura".

La democràcia burgesa ha caducat, el mateix que la II Internacional, encara que complia un treball històricament necessari i útil, quan estava plantejada a l'ordre del dia l'obra de preparar les masses obreres en els marcs d'aquesta democràcia burgesa.

La república burgesa més democràtica ha sigut sempre, i no podia ser una altra cosa, una màquina per a l'opressió dels treballadors pel capital, un instrument del Poder polític del capital, la dictadura de la burgesia. La república democràtica burgesa prometia el Poder a la majoria, ho proclamava, però mai va poder realitzar-ho, ja que existia la propietat privada de la terra i la resta de mitjans de producció.

La "llibertat" en la república democràtica burgesa era, de fet, la llibertat *per als rics*. Els proletaris i els camperols treballadors podien i havien d'aprofitar-la a fi de preparar les seues forces per a derrocar el capital, per a vèncer la democràcia burgesa; però, *de fet*, les masses treballadores, com a regla general, no podien gaudir de la democràcia davall el capitalisme.

Per primera vegada en el món, la democràcia soviètica o proletària ha creat una *democràcia* per a les masses, per als treballadors, per als obrers i els petits camperols.

Mai ha existit en el món un poder estatal exercit per la *majoria* de la població, un poder *efectivament* d'aquesta majoria, com ho és el Poder soviètic.

Aquest reprimeix la "llibertat" dels explotadors i dels seus auxiliars, els priva de la "llibertat" d'explotar, de la "llibertat" d'enriquir-se a costa de la fam, de la "llibertat" de lluitar per la restauració del Poder del capital, de la "llibertat" de confabular-se amb la burgesia estrangera contra els obrers i camperols de la seua pàtria.

Que els Kautsky defenguen semblant llibertat. Per a això cal ser un renegat del marxisme, un renegat del socialisme.

La fallida dels caps ideològics de la II Internacional, com Hilferding i Kautsky, en cap altra cosa s'ha manifestat amb tanta evidència com en la seua total incapacitat de comprendre la significació de la democràcia soviètica o proletària, la seua relació amb la Comuna de París, el seu lloc en la història, la seua necessitat com a forma de dictadura del proletariat.

El periòdic *Die Freiheit* (La Llibertat), òrgan de premsa de la socialdemocràcia alemanya "independent" (Ilija's: mesquina, filisteia, petitburguesa), publica en el seu N° 74, de l'11 de febrer de 1919, un crida titulada "Al proletariat revolucionari d'Alemanya".

Aquesta crida està firmada per la direcció de tal partit i per tota la seua minoria de l'"Assemblea Nacional", la "Constituent" alemanya.

En ell s'acusa els Scheidemann de tindre la intenció d'eliminar els *Soviets* i proposa (bromes a part!) *combinar* els *Soviets* amb la Constituent, conferir als *Soviets* certs drets estatals, un determinat lloc en la Constitució.

Conciliar, unir la dictadura de la burgesia amb la dictadura del proletariat! Que senzill! Quina idea filistea més genial!

Només és de doldre que l'hagen experimentat ja davall Kerenski, a Rússia, els menxevics i eseristes units, aqueixos demòcrates petitburgesos que es creuen socialistes.

Qui, al llegir a Marx, no haja comprés que en la societat capitalista, en cada situació greu, en cada important conflicte de classes, només és possible la dictadura de la burgesia o la dictadura del proletariat, no ha comprés res de la doctrina econòmica ni de la doctrina política de Marx.

Però la idea genialment filistea de Hilferding, Kautsky i Cia. d'unir d'una manera pacífica la dictadura de la burgesia amb la dictadura del proletariat exigeix una anàlisi especial, sempre que es vullga analitzar a fons els absurds econòmics i polítics acumulats en aquesta notabilíssima i ridiculíssima crida de l'11 de febrer. Caldrà ajornar-ho, puix, per a un altre article.

Moscou, 15 d'abril de 1919.